

BEGELEIDENDE NOTA

---

van: het secretariaat-generaal
aan: de Conventie

Betreft: Analyse van de voorstellen tot wijziging betreffende de nauwere samenwerking:
Ontwerp-artikelen betreffende deel III (artikelen III-318 tot en met III-325 -
ex-artikelen I tot en met O) van de Grondwet

Voor de leden van de Conventie gaat hierbij de analyse van de voorstellen tot wijziging betreffende de bepalingen van deel III over de vormen van nauwere samenwerking (artikelen III-318 tot en met III-325 - ex artikelen I tot en met O) van de Grondwet.

De analyse van de voorstellen tot wijziging betreffende Deel I, titel V, artikelen I-43 (ex artikel 32 ter), staat reeds in document CONV 779/03.

_____

ANALYSE VAN DE VOORSTELLEN TOT WIJZIGING
BETREFFENDE DE VORMEN VAN NAUWERE SAMENWERKING

DEEL III: artikelen III-318 tot en met III-325 (ex-artikelen I t/m O)
van de GRONDWET

Deel III: Artikelen III-318 tot en met III-325 (ex-artikelen I t/m O)

Artikel III-318: (ex artikel I - Bijzondere samenwerkingsvormen in het kader van het EVDB)

De bepalingen van artikel [32 ter] van de Grondwet en van de erop volgende artikelen [J tot en met P] van deel II zijn niet van toepassing op de vormen van samenwerking op het gebied van defensie waarin wordt voorzien bij artikel [30] van de Grondwet en die specifiek worden geregeld bij de artikelen [18 tot en met 21] (deel III) van de Grondwet.

Analyse van de wijzigingsvoorstellen

- Openstelling van de nauwere samenwerking op defensiegebied, met uitzondering van het opzetten en uitvoeren van crisisbeheersingsoperaties, onverminderd de andere specifieke samenwerkingsvormen die op dat gebied reeds zijn vastgesteld (art. III-206, 208 en 209, ex art. 18, 20 en 21). (*wijzigingsvoorstel 1, de Villepin, wijzigingsvoorstel 3, Fischer, wijzigingsvoorstel 4, Michel + 4*)
- Instelling van een bureau voor bewapening niet buiten het toepassingsgebied van de nauwere samenwerking laten (art. III-207, ex art. 19). (*wijzigingsvoorstel 1, de Villepin; wijzigingsvoorstel 3, Fischer*)
- Het bepaalde inzake nauwere samenwerking op defensiegebied, ook wat betreft de samenwerkingsvormen waarin op dat vlak is voorzien, laten gelden, onverminderd de specifieke bepalingen (*wijzigingsvoorstel 5, Queiro*)

- De institutionele garanties en procedures van de nauwere samenwerking laten gelden voor de "gestructureerde samenwerking" (art. III-208, ex art. 20), (*wijzigingsvoorstel 12, Brok + 25 PPE*)
- "Gestructureerde" samenwerking in de zin van artikel III-208 (ex art. 20) van start laten gaan middels een machtiging van de Raad bij eenparigheid van stemmen (*wijzigingsvoorstel 9, Fini en Speroni*)
- Het bepaalde inzake nauwere samenwerking op defensiegebied laten gelden, en bijzondere samenwerkingsvormen waarin op dit gebied is voorzien, buiten het toepassingsgebied laten (*wijzigingsvoorstel 11, Kiljunen*)
- Defensie buiten het toepassingsgebied van de nauwere samenwerking laten (*wijzigingsvoorstel 7, Hjelm-Wallen, Lekberg, Petersson, Kvist; wijzigingsvoorstel 8, Lennmarker; wijzigingsvoorstel 10, Hain*)
- Het GBVB buiten het toepassingsgebied van de nauwere samenwerking laten (*wijzigingsvoorstel 7, Hjelm-Wallen, Lekberg, Petersson, Kvist; wijzigingsvoorstel 8, Lennmarker*)
- De nauwere samenwerking op GBVB-gebied beperken tot de uitvoering van een gemeenschappelijk optreden of een gemeenschappelijk standpunt, naar het voorbeeld van het bepaalde in het Verdrag van Nice (*wijzigingsvoorstel 6, Roche; wijzigingsvoorstel 10, Hain; zie ook wijzigingsvoorstel 10 over artikel III-322, ex. art. M, Lopes + 2*)
- Op GBVB-gebied, artikel 27 B van het VEU opnieuw invoegen (*wijzigingsvoorstel 6*)

Artikel III-319: (ex artikel J - Algemene voorwaarden)

Bij de voorgenomen nauwere samenwerking worden de Grondwet en het acquis van de Unie in acht genomen.

De voorgenomen nauwere samenwerking mag geen afbreuk doen aan de interne markt, noch aan de economische en sociale samenhang. Zij mag geen belemmering of discriminatie in de handel tussen de lidstaten vormen, en zij mag de mededinging tussen de lidstaten niet verstoren.

Analyse van de wijzigingsvoorstellen

- Aan de eerste alinea de voorwaarde van inachtneming van het institutionele kader van de Unie toevoegen (*wijzigingsvoorstel 5, Michel + 4; Roche, wijzigingsvoorstel 7*)

- Commissie mag afwijken van de in de tweede alinea vastgestelde grenzen, in het kader van de machtigingsprocedure (*wijzigingsvoorstel 2, de Villepin*)
- Tweede alinea schrappen (*wijzigingsvoorstel 4, Fischer*)
- Tweede alinea vervangen door artikel 43 van het VEU (*wijzigingsvoorstel 6, Queiro*) ; het artikel vervangen door artikel 43 van het VEU, in artikel 43 van de Grondwet (ex art. 32 ter), (*wijzigingsvoorstel 8, Lopes + 2*)
- Nauwere samenwerking niet toepassen voor de besluiten van de Raad die bepalen wat het gemeenschappelijke strategisch belang van de Unie is (*wijzigingsvoorstel 1, Balázs*)

Artikel III-320: (ex artikel K - Betrekkingen met niet-deelnemers)

De voorgenomen nauwere samenwerking eerbiedigt de bevoegdheden, rechten en verplichtingen van de lidstaten die er niet aan deelnemen. De niet-deelnemende lidstaten belemmeren niet de uitvoering ervan door de deelnemende lidstaten.

Analyse van de wijzigingsvoorstellen

Dit artikel vervangen door artikel 43 van het VEU, in te voegen in artikel 43 van de Grondwet (ex art. 32 ter), (*wijzigingsvoorstel 3, Lopes + 2*)

Artikel III-321: (ex artikel L - Beginsel van openstelling)

1. Nauwere samenwerking staat open voor alle lidstaten op het moment waarop zij wordt aangegaan, mits de eventueel in het machtigingsbesluit vastgestelde deelnemingsvoorwaarden worden nageleefd. Deelneming is ook op ieder ander tijdstip mogelijk, mits, afgezien van de bovengenoemde eventuele voorwaarden, de in dit kader reeds vastgestelde handelingen worden nageleefd.

De Commissie en de lidstaten die aan een nauwere samenwerking deelnemen, zien erop toe dat de deelname van zo veel mogelijk lidstaten wordt vergemakkelijkt.

2. De Commissie en in voorkomend geval de minister van Buitenlandse Zaken houden alle leden van de Raad, alsmede het Europees Parlement op de hoogte van de ontwikkeling van de nauwere samenwerking.

Analyse van de wijzigingsvoorstellen

- "Vergemakkelijken" ("facilitate") vervangen door "aangemoedigd en bevorderd via passende middelen" ("encourage and promote by appropriate means"), (wijzigingsvoorstel 1, Balázs); "aangemoedigd" ("encourage") toevoegen, (wijzigingsvoorstel 5, Roche)
- De verwijzing naar eventuele deelnemingsvoorwaarden schrappen (wijzigingsvoorstel 5, Roche, wijzigingsvoorstel 6, Lopes + 2)

Artikel III-322: (ex artikel M - Machtigingsprocedure)

1. De lidstaten die onderling een nauwere samenwerking wensen aan te gaan op een van de gebieden die onder de Grondwet vallen, met uitzondering van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid, richten een verzoek tot de Commissie, met opgave van de werkingssfeer en de met de voorgenomen nauwere samenwerking nagestreefde doelstellingen. De Commissie kan bij de Raad een voorstel in die zin kan indienen. Indien de Commissie geen voorstel indient, deelt zij de redenen daarvan mee aan de betrokken lidstaten.

De machtiging om een nauwere samenwerking aan te gaan, wordt verleend bij een besluit van de Raad, die op voorstel van de Commissie en na instemming van het Europees Parlement met gekwalificeerde meerderheid van stemmen een besluit neemt.

2. In het kader van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid richten de lidstaten die onderling een nauwere samenwerking wensen aan te gaan, een verzoek tot de Raad. Het verzoek wordt doorgezonden naar de minister van Buitenlandse Zaken die advies uitbrengt over de samenhang van de nauwere samenwerking met het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid van de Unie, alsmede naar de Commissie die advies uitbrengt over met name de samenhang van de voorgenomen nauwere samenwerking met het beleid van de Unie op andere gebieden. Het verzoek wordt ter informatie ook toegezonden aan het Europees Parlement.

De machtiging tot nauwere samenwerking wordt verleend bij een besluit van de Raad dat met gekwalificeerde meerderheid van stemmen wordt genomen.

Analyse van de wijzigingsvoorstellen

- Verscheidene wijzigingsvoorstellen beogen de machtigingsprocedure te vergemakkelijken door te bepalen dat nauwere samenwerking kan plaatsvinden zodra een verzoek van een bepaald aantal lidstaten door de Commissie is goedgekeurd, tenzij de Raad met gekwalificeerde meerderheid of het Europees Parlement met versterkte meerderheid anders beslissen. In dezelfde wijzigingsvoorstellen wordt aanbevolen dat de Commissie een voorstel tot nauwere samenwerking kan doen, los van een voorafgaand verzoek van bepaalde lidstaten (onverminderd de vrije keuze van de lidstaten om al dan niet deel te nemen). (wijzigingsvoorstel 1, de Villepin; wijzigingsvoorstel 3, Michel + 4; wijzigingsvoorstel 6, Fischer).

- Op het gebied van de politieke en justitiële samenwerking in strafzaken, zou een groep lidstaten rechtstreeks een verzoek aan de Raad kunnen richten indien de Commissie zelf geen voorstel in die zin indient (*wijzigingsvoorstel 1, de Villepin; wijzigingsvoorstel 7, Haenel*). Het Europees Parlement zou hiervan in kennis worden gesteld (in plaats dat het om instemming wordt verzocht), (*wijzigingsvoorstel 7, Haenel*).
- Mogelijkheid om de aangelegenheid voor te leggen aan de Europese Raad, die een besluit neemt met eenparigheid van stemmen, op andere gebieden dan het GBVB (*wijzigingsvoorstel 4, Queiro*), alleen op het gebied van het GBVB (*wijzigingsvoorstel 9, Hain*).
- Op het gebied van het GBVB zou de machtiging van de Raad met eenparigheid van stemmen moeten worden verleend (*wijzigingsvoorstel 4, Queiro; wijzigingsvoorstel 11, Muscardini*). Ook eenparigheid van stemmen voor andere gebieden dan het GBVB (*wijzigingsvoorstel 11, Muscardini*)
- Op het gebied van het GBVB zou het Europees Parlement moeten worden geraadpleegd, niet alleen maar geïnformeerd (*wijzigingsvoorstel 3, Michel + 4*)
- Op het gebied van het GBVB kan de machtiging alleen betrekking hebben op de uitvoering van een optreden van de Unie (zie hierboven), (*wijzigingsvoorstel 10, Lopes + 2*)
- Een wijzigingsvoorstel geeft de minister van Buitenlandse Zaken eenzelfde rol als de Commissie wat betreft de machtigingsprocedure in het kader van het GBVB (*wijzigingsvoorstel 8, Beres, Duhamel en Fayot*)

Artikel III-323: (ex artikel N - Procedure inzake de latere deelneming van andere lidstaten)

1. Een lidstaat die aan nauwere samenwerking wil deelnemen, stelt de Raad, de Commissie en, in voorkomend geval, de minister van Buitenlandse Zaken van dit voornemen op de hoogte.

Binnen vier maanden na ontvangst van de kennisgeving bevestigt de Commissie de deelname van de betrokken lidstaat. Zij stelt in voorkomend geval vast dat aan de voorwaarden tot deelname is voldaan en zij stelt de door haar nodig geachte overgangsbepalingen vast voor de toepassing van de reeds in het kader van de nauwere samenwerking vastgestelde handelingen.

Is de Commissie evenwel van mening dat aan de eventuele voorwaarden voor deelname niet is voldaan is, dan geeft zij aanwijzingen omtrent de te nemen maatregelen opdat aan deze voorwaarden wel kan worden voldaan, en stelt zij een termijn vast waarbinnen zij de aanvraag tot deelname opnieuw in overweging zal nemen. Wanneer zij de aanvraag opnieuw in overweging neemt, handelt zij overeenkomstig de voorgaande alinea. Indien de Commissie van oordeel is dat aan de eventuele voorwaarden voor deelname nog steeds niet voldaan is, kan de betrokken lidstaat de kwestie voorleggen aan de Raad die, overeenkomstig artikel [32 ter, lid 3,] van de Grondwet, met gekwalificeerde meerderheid van stemmen besluit. De Raad kan ook, op voorstel van de Commissie, de bovengenoemde overgangsbepalingen vaststellen.

2. In het kader van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid bevestigt de Raad de deelname van de betrokken lidstaat, na de minister van Buitenlandse Zaken te hebben geraadpleegd. Hij constateert in voorkomend geval dat aan de voorwaarden tot deelname voldaan is. De Raad kan ook op voorstel van de minister van Buitenlandse Zaken overgangsbepalingen vaststellen. Is de Raad evenwel van mening dat aan de eventuele voorwaarden voor deelname niet voldaan is, dan geeft hij aanwijzingen omtrent de te nemen maatregelen opdat aan deze voorwaarden wel kan worden voldaan, en stelt hij een termijn vast waarbinnen hij de aanvraag tot deelname opnieuw in overweging zal nemen.

Voor de toepassing van dit lid besluit de Raad met gekwalificeerde meerderheid van stemmen, overeenkomstig artikel [32 ter, lid 3,] van de Grondwet.

Analyse van de wijzigingsvoorstellen

- De procedure van beroep bij de Raad schrappen bij tweede weigering van de Commissie om in te gaan op het verzoek van de lidstaten om toestemming voor nauwere samenwerking (wijzigingsvoorstel 3, Michel + 4, wijzigingsvoorstel 6, Lopes + 3)
- De verwijzing naar de eventuele objectieve deelnemingsvoorwaarden schrappen (wijzigingsvoorstel 4, Queiro, wijzigingsvoorstel 5, Roche)
- Deelnemers aan nauwere samenwerking uitstapmogelijkheid geven (wijzigingsvoorstel 4, Queiro)

Artikel III-324: (ex artikel O - Financiering)

De uitgaven die voortvloeien uit de uitvoering van een nauwere samenwerking, met uitzondering van de administratieve kosten voor de instellingen, komen ten laste van de deelnemende lidstaten, tenzij de Raad, na raadpleging van het Europees Parlement, met eenparigheid van stemmen van al zijn leden anders besluit.

Analyse van de wijzigingsvoorstellen

- Wijziging van de procedure om een beroep te doen op de communautaire begroting, namelijk de machtigingsprocedure (in plaats van een besluit van de Raad met eenparigheid van stemmen),
(wijzigingsvoorstel 1, de Villepin)

Artikel III-325: (ex artikel P – Coherentiebeginsel)

De Raad en de Commissie zorgen ervoor dat de in het kader van een nauwere samenwerking genomen maatregelen coherent zijn, zowel onderling als met het beleid van de Unie, en werken daartoe samen.

Analyse van de wijzigingsvoorstellen

Geen wijzigingsvoorstellen.
